

ଚନ୍ଦ୍ରମୋହନ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ପାଟିଲ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ବନାମ

ଆଇନଗତ ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କ ଜରିଆରେ ବାପୁ କୋୟସା ପାଟିଲ୍ (ମୃତ) ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ଫେବୃଆରୀ 19, 2003

[ବ୍ରିଜେଶ କୁମାର ଏବଂ ଡି.ଏମ୍. ଧର୍ମାଧିକାରୀ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିସ୍ୱୟ]

ହିନ୍ଦୁ ଆଇନ:

ଝଡନ/ଇନାମ ଜମିର ବିଭାଜନ ପାଇଁ ମକଦ୍ଦମା-ବିଚାରଣ ଅଦାଲତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଖାରଜ-ପ୍ରଥମ ଅପିଲୀୟ ଅଦାଲତ ଦ୍ୱାରା ଏହାକୁ ଓଲଟାଇ ଦେବା-ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ବାଦୀଙ୍କର ମକଦ୍ଦମା ଜମିରେ 1/3 ଅଂଶ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଧିକାରକୁ ସ୍ୱୀକୃତି ଦେଲେ-ନିଷ୍ପତ୍ତି କରିଲେ: ବଂଶାବଳୀର ବିଚାର କରି ଅପିଲୀୟ ଅଦାଲତ ଏହି ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ଯେ ବାଦୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ବଂଶାବଳୀ ସଠିକ ଥିଲା ଏବଂ ତାହାକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କାୟମ ରଖାଗଲା-ତେଣୁ ବଂଶାବଳୀର ସାକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଏବଂ ଏହା ପୂର୍ବପୁରୁଷ/ଇନାମଦାରଙ୍କ ସହିତ ବାଦୀଙ୍କ ସମ୍ପର୍କ ପ୍ରମାଣିତ କରେ-ଯେତେବେଳେ ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ ପୂର୍ବସ୍ୱତ୍ୱାଧିକାରୀ ଝଡନଦାର ହେଲେ, ଇନାମ/ଝଡନର ଉଚ୍ଛେଦ ଏବଂ ପରିବାରର ହିତ ପାଇଁ ପୂର୍ବତନ ଝଡନଦାରଙ୍କୁ ସେହି ଜମିଗୁଡ଼ିକର ପୁନଃମଞ୍ଜୁରୀ ପରେ ମକଦ୍ଦମା ଜମିର ଦଖଲ ପରିବାରର ଅନ୍ୟ ସଦସ୍ୟଙ୍କ ପ୍ରତି ପ୍ରତିକୂଳ ବୋଲି ଧରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ-ତେଣୁ ଜମିଗୁଡ଼ିକ ବିଭାଜନଯୋଗ୍ୟ ହେଲା-ଯେହେତୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମୁଖ୍ୟ ପୂର୍ବପୁରୁଷଙ୍କ ସହିତ ବାଦୀଙ୍କ ସମ୍ପର୍କ ଏବଂ ମକଦ୍ଦମା ଜମିର ବିଭାଜନ ପାଇଁ ତାଙ୍କର ହକ୍ ଭଳି ମୁଖ୍ୟ ପ୍ରସଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଇନଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିଲେ, ତେଣୁ ଦେଝାନୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା, 1908 ର ଧାରା 100 ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ଅନୁପାଳନ କରାଯାଇଛି; ଧାରା 100-ସାକ୍ଷ୍ୟ ଅଧିନିୟମ, 1872; ଧାରା 30 (5) ଏବଂ ଧାରା 50 ।

ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପୂର୍ବପୁରୁଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କେତେକ ଇନାମ ଜମିର ବିଭାଜନ ପାଇଁ ଏକ ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ତାହା ବିଚାରଣ ଅଦାଲତ ଦ୍ୱାରା ଖାରଜ କରାଯାଇଥିଲା । ପ୍ରଥମ ଅପିଲୀୟ ଅଦାଲତ ବାଦୀଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ମକଦ୍ଦମା ଡିକ୍ରି କଲେ ଏବଂ ଅପିଲରେ, ମକଦ୍ଦମା ଜମିରେ ବାଦୀଙ୍କର 1/3 ଅଂଶ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଧିକାରକୁ ସ୍ୱୀକୃତି ଦେଇ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ କାୟମ ରଖିଲେ । ତେଣୁ ବର୍ତ୍ତମାନର ଏହି ବର୍ତ୍ତମାନର ଅପିଲ କରାଯାଇଛି ।

ଅପିଲକାରୀମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଯେହେତୁ ବିଭାଜନ ମକଦ୍ଦମାରେ ବାଦୀ ଇନାମ ଜମିର ମୁଖ୍ୟ ପୂର୍ବପୁରୁଷ/ ପ୍ରଥମ ଓତନଦାରଙ୍କ ସହିତ ତାଙ୍କର ସମ୍ପର୍କ ପ୍ରମାଣ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲେ, ବିଚାରଣ ଅଦାଲତ ବିଭାଜନ ମକଦ୍ଦମାରେ ତାଙ୍କର ଦାବିକୁ ସଠିକ୍ ଭାବରେ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଥିଲେ; ଯେହେତୁ ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ ପୂର୍ବସ୍ବଦ୍ଦାୟକାରୀଙ୍କୁ ତତ୍କାଳୀନ ରିଜେକ୍ଟି କୋର୍ଟଙ୍କ ଆଦେଶ ଦ୍ବାରା ଓତନଦାର ଭାବରେ ସ୍ବାକୃତି ଦିଆଯାଇଥିଲା, ସେ ଜମି ଉପରେ ନିଜର ପ୍ରତିକୂଳ ଦଖଲ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିସାରିଥିଲେ, ତେଣୁ ବିଭାଜନ ମକଦ୍ଦମା ମିଆଦ ଆଇନ ଦ୍ବାରା ବାରିତ ଥିଲା; ଏବଂ ଯେହେତୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଗୁରୁତ୍ବପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଇନଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିନଥିଲେ, ଏହି ମକଦ୍ଦମାକୁ ନୂତନ ନିଷ୍ପତ୍ତି ପାଇଁ ପୁନଃ ପ୍ରେରଣ କରାଯିବା ଉଚିତ ।

ଏହି ଅପିଲକୁ ଖାରଜ କରି ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଲେ:

1.1. ମୂଳ ପୂର୍ବପୁରୁଷଙ୍କ ସହିତ ପକ୍ଷମାନଙ୍କର ସମ୍ପର୍କ ପ୍ରମାଣ ପାଇଁ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ଦ୍ବାରା ପ୍ରଦର୍ଶିତ ବଂଶାବଳୀର ସଠିକତା ଉପରେ ବିବାଦ ଏବଂ ସମ୍ପର୍କର ପ୍ରଶ୍ନ ମୁଖ୍ୟତଃ ଏକ ତଥ୍ୟଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ଅଟେ । ବିଚାରଣ ଅଦାଲତ ବାଦୀଙ୍କ ମକଦ୍ଦମାକୁ ଖାରଜ କରିବା ସହ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ନିଷ୍ପତ୍ତି ମଧ୍ୟରେ ଏହା ମଧ୍ୟ ଲିପିବଦ୍ଧ କରିଛନ୍ତି ଯେ, ବଂଶାବଳୀରେ ମୂଳ ପୂର୍ବପୁରୁଷଙ୍କ ପୁତ୍ରମାନଙ୍କର ସେହି ଶାଖା ଦର୍ଶାଯାଇ ନାହିଁ ଯେଉଁଥିରେ ବାଦୀ ନିଜକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ବୋଲି ଦାବି କରୁଛନ୍ତି, ଏବଂ ଉକ୍ତ ବଂଶାବଳୀଟି 1945 ମସିହାର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା । ପ୍ରଥମ ଅପିଲୀୟ ଅଦାଲତ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ଦ୍ବାରା ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ପରସ୍ପର ବିରୋଧୀ ବଂଶାବଳୀଗୁଡ଼ିକର ସତ୍ୟାସତ୍ୟ ସମ୍ପର୍କିତ ବିବାଦର ପୂର୍ଣ୍ଣାନୁପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ସବୁଠାରୁ ପୁରାତନ ବଂଶାବଳୀ ଉପରେ ଭରସା କରିବାକୁ ଶ୍ରେୟଙ୍କର ମଣିଥିଲେ, ଯାହା ମୂଳ ପୂର୍ବପୁରୁଷଙ୍କ ପରିବାରର ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ସମ୍ପର୍କକୁ ସ୍ପଷ୍ଟ କରୁଅଛି । ଅଦାଲତଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ସମୟର ତିନୋଟି ବଂଶାବଳୀ ରହିଥିଲା ଏବଂ ଅଦାଲତ ଏହି ନିଷ୍ପତ୍ତିରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲେ ଯେ ବାଦୀଙ୍କ ଦ୍ବାରା ଉପସ୍ଥାପିତ ବଂଶାବଳୀକୁ ସତ୍ୟ ଓ ପ୍ରାମାଣିକ ବୋଲି ଗ୍ରହଣ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ, କାରଣ ଏହାକୁ 1870 ଏବଂ 1874 ମସିହାର ସର୍ବପୁରାତନ ବଂଶାବଳୀରୁ ସମର୍ଥନ ମିଳୁଛି । ମାନ୍ୟବର ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ସମସ୍ତ ସାକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରମାଣକୁ ଯଥାର୍ଥ ଭାବେ ବିଚାରକୁ ନେଇଛନ୍ତି ଏବଂ ଉକ୍ତ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଅପିଲୀୟ ଅଦାଲତଙ୍କ ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ କାଏମ ରଖିଛନ୍ତି । ତେଣୁ, ସମ୍ପର୍କ ବା ଜ୍ଞାତିତ୍ବ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ତଥ୍ୟଗତ ନିଷ୍ପତ୍ତିର ସତ୍ୟାସତ୍ୟ ଉପରେ ପୁନର୍ବାର ଆପତ୍ତି ଉଠାଇବା ପାଇଁ ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କ ନିକଟରେ କୌଣସି ସୁଯୋଗ ବା ଆଧାର ନାହିଁ । ପ୍ରଥମ

ଅପିଲୀୟ ଅଦାଲତ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଆଧାର କରାଯାଇଥିବା ବଂଶାବଳୀର ସାକ୍ଷ୍ୟ, ସାକ୍ଷ୍ୟ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 30 (5) ଏବଂ ଧାରା 50 ଅନ୍ତର୍ଗତ ପରିବାରର ସମ୍ପର୍କ ପ୍ରମାଣିତ କରିବା ପାଇଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଏବଂ ଗ୍ରହଣଯୋଗ୍ୟ ଅଟେ ।

1.2. ପ୍ରତିକୂଳ ଦଖଲ ଆଧାରରେ ମାଲିକାନା ସ୍ଵତ୍ତ୍ଵ ଦାବି କରୁଥିବା ଆଇନଗତ ଯୁକ୍ତିରେ ଏକ ଗୁରୁତର ତ୍ରୁଟି ରହିଛି । ପୂର୍ବତନ ଓତନଦାର କିମ୍ବା ଇନାମଦାରଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଅଧିକୃତ ସେହି ସମସ୍ତ ମକଦ୍ଦମା ଜମି ସେତେବେଳେ ପ୍ରଚଳିତ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ଅବିଭାଜ୍ୟ ବା ଅପରିବର୍ତ୍ତନୀୟ ଥିଲା । ଓତନଦାର ମାନ୍ୟତା ହାସଲ କରିବା ପାଇଁ ପରିବାରର ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ପରସ୍ପର ବିବାଦର ଅନ୍ତ ରିଜେକ୍ଟି ଅଦାଲତଙ୍କ ଆଦେଶ ଦ୍ଵାରା ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ତାହାର ଏକମାତ୍ର ପରିଣାମ ସ୍ଵରୂପ, ଜ୍ୟେଷ୍ଠାଧିକାର ପ୍ରଥା ଆଧାରରେ ମୂଳ ଓତନଦାରଙ୍କ ପରିବାରର ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ସଦସ୍ୟ ଭାବରେ ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କ ପୂର୍ବ-ସ୍ଵତ୍ତ୍ଵାଧିକାରୀଙ୍କୁ ଓତନଦାର ରୂପେ ଉକ୍ତ ଜମି ଦଖଲରେ ରଖିବା ପାଇଁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଓତନ କିମ୍ବା ଇନାମ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଉଚ୍ଛେଦ ପରେ ଏବଂ ଯେତେବେଳେ ଉକ୍ତ ଜମିକୁ ପୁନର୍ବାର ଓତନଦାରଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା, ସେତେବେଳେ ସେହି ସମସ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତି ପୂର୍ବତନ ଓତନଦାରଙ୍କ ସଂଯୁକ୍ତ ପରିବାରର ସମଗ୍ର ସଦସ୍ୟଙ୍କ ନିକଟକୁ ଫେରିଆସିଲା ଏବଂ ତତ୍ପରେ ସେ ସେହି ପରିବାରର ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ଡରପରୁ ଉକ୍ତ ଜମିକୁ ନିଜ ଦଖଲରେ ରଖୁଥିଲେ ।

ଓତନଦାରଙ୍କୁ ପୁନଃମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇଥିବା ଏଭଳି ଜମିଗୁଡ଼ିକ ଓତନଦାରଙ୍କ ପରିବାରକୁ ଫେରିଯାଇଥିବା ସମ୍ପତ୍ତିରେ ପରିଣତ ହେଲା ଏବଂ ବିଭାଜନଯୋଗ୍ୟ ହେଲା । ଇନାମ ଏବଂ ଓତନ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଉଚ୍ଛେଦ ଏବଂ ଉକ୍ତ ଜମିଗୁଡ଼ିକ ଓତନଦାରଙ୍କୁ ପୁନଃମଞ୍ଜୁର କରାଯିବା ପରେ, ରିଜେକ୍ଟି ଅଦାଲତଙ୍କ ଆଦେଶ କ୍ରମେ ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କ ପୂର୍ବ-ସ୍ଵତ୍ତ୍ଵାଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଓତନଦାର ଭାବେ ରଖାଯାଇଥିବା ଦଖଲକୁ ପରିବାରର ଅନ୍ୟ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ପ୍ରତିକୂଳ ଦଖଲ ବୋଲି ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏହିପରି ଭାବେ ଓତନଦାରଙ୍କୁ ପୁନଃ-ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇଥିବା ଇନାମ ଏବଂ ଓତନ ଜମିଗୁଡ଼ିକ ଓତନଦାରଙ୍କ ସମଗ୍ର ପରିବାରର କଲ୍ୟାଣ ବା ସ୍ଵାର୍ଥ ସିଦ୍ଧି ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଲା ଏବଂ କେବଳ ତାହା ପରେ ହିଁ ଏହା ବିଭାଜନଯୋଗ୍ୟ ହୋଇଥିଲା । ଇନାମ ଏବଂ ଓତନ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଉଚ୍ଛେଦ ପରେ ଜମିଗୁଡ଼ିକ ଯେତେବେଳେ ଓତନଦାରଙ୍କ ପରିବାରକୁ ଫେରିଆସିଲା, ତାହା ପରଠାରୁ ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କର କୌଣସି ପ୍ରତିକୂଳ

ଦଖଲ ଥିବା ନେଇ ଅନୁମାନ କରିବା ପାଇଁ ନିମ୍ନସ୍ଥ ଦୁଇଟି ଅଦାଲତ ନଥିପତ୍ରରେ କୌଣସି ସାକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରମାଣ ପାଇନାହାଁନ୍ତି ।

ଆନାସାହେବ ବାପୁସାହେବ ପାଟିଲ ବନାମ ବଲ୍ଲଭେ, [1995] 2 SCC 543, ମାମଲା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରାଗଲା ।

କାଲଗୋଷ୍ଠା ବାବଗୋଷ୍ଠା ପାଟିଲ୍ ବନାମ ବଲଗୋଷ୍ଠା କାଲଗୋଷ୍ଠା ପାଟିଲ୍ ଇତ୍ୟାଦି, AIR (1989) SC 1042, ମକଦ୍ଦମା ଉଲ୍ଲେଖ କରାଗଲା ।

1.3. ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ବଂଶାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ସମ୍ପର୍କର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଏବଂ ସମ୍ପତ୍ତି ଭାଗବଣ୍ଟା ଦାବି ଉପରେ ମାନ୍ୟବର ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଗୁରୁତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଇନଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ସମ୍ପର୍କ ତଥା ପ୍ରତିକୂଳ ଦଖଲ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ଯୁକ୍ତିଗୁଡ଼ିକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ ଏହାର ଉତ୍ତର ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି । ତେଣୁ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଦେଖାନୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତାର ଧାରା 100 ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ଯଥେଷ୍ଟ ଅନୁପାଳନ ହୋଇଛି ଏବଂ ମକଦ୍ଦମାକୁ ପୁନଃପ୍ରେରଣ ପାଇଁ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରାର୍ଥନା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଧାରହୀନ ଅଟେ ।

ସନ୍ତୋଷ ହଜାରୀ ବନାମ ଆଇନଗତ ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କ ଜରିଆରେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ତିୱାରୀ (ମୃତ), [2001] 3 SCC179 ମାମଲା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରାଗଲା ।

1.4. ଭାଗବଣ୍ଟା ମକଦ୍ଦମା କ୍ଷେତ୍ରରେ, ବାଦୀ ଏବଂ ପ୍ରତିବାଦୀମାନେ ସମାନ ସ୍ତରର ପକ୍ଷ ଅଟନ୍ତି । ଯଦି ଭାଗବଣ୍ଟାର ଅଧିକାରକୁ ଅଦାଲତଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ସ୍ଵୀକୃତି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ଏବଂ କାଏମ ରଖାଯାଇଛି, ତେବେ କେବଳ ଏହି କାରଣରୁ ଯେ ସମସ୍ତ ବାଦୀଙ୍କ ବଦଳରେ କେବଳ କେତେକ ବାଦୀ ଅପିଲ୍ କରିଥିଲେ, ଅଦାଲତ କ୍ଷମତାହୀନ ହୋଇଯିବେ ନାହିଁ । ଏହା ଦେଖାନୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା (ସି.ପି.ସି.) ର ଆଦେଶ 41 ନିୟମ 33 ସହିତ ପଠିତ ଆଦେଶ 41 ନିୟମ 4 ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରୟୋଗ କରିପାରିବେ । ଆଦେଶ 41 ନିୟମ 4 ର ମୂଳ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି ମକଦ୍ଦମାର ଯେକୌଣସି ଜଣେ ପକ୍ଷଙ୍କୁ ଅପିଲ ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରତିକାର ହାସଲ କରିବା ପାଇଁ ସମର୍ଥ କରିବା, ଯେତେବେଳେ କି ଆପଣ କରାଯାଇଥିବା ତ୍ରିକୃତି ତାଙ୍କର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର ଏକ ସମାନ ଆଧାର ଉପରେ ପର୍ଯ୍ୟବେଶିତ ହୋଇଥାଏ । ଏଭଳି ଅପିଲର ଶୁଣାଣି ସମୟରେ ଅଦାଲତ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଭଳି ସମାନ ସ୍ଵାର୍ଥ ରଖୁଥିବା ସମସ୍ତ ପକ୍ଷଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଉକ୍ତ ତ୍ରିକୃତି ଓଲଟାଇ

ପାରନ୍ତି କିମ୍ବା ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିପାରନ୍ତି । ସେଥିପାଇଁ, ଅପିଲୀୟ ଅଦାଲତ ସଂହିତାର ଆଦେଶ 41 ନିୟମ 33 ସହିତ ପଠିତ ଆଦେଶ 41 ନିୟମ 4 ର ପ୍ରୟୋଗ କରି ଅପିଲ କରିନଥିବା ବାଦୀମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ପ୍ରତିକାର ପ୍ରଦାନ କରିପାରିବେ ଏବଂ ସମସ୍ତ ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ତଥା ସମସ୍ତ ବାଦୀଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଜାରି କରିପାରିବେ ।

ରତନଲାଲ ବନାମ ଫାର୍ମ ଲାଲମାନ ଦାସ, (1970) A.S.C.108 ଏବଂ ଜୀବନ ନାଥ ବନାମ ଏମ୍.ପି. ରାଜ୍ୟ, (1971) A.S.C. 742, ମାମଲାଦ୍ୱୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରାଗଲା ।

ଦେଖାନୀ ଅପିଲୀୟ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରିତା: ଦେଖାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 9393/1995 ।

ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 564/1978 ରେ ମୁମ୍ବାଇ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ 12.1.1990 ତାରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ଅପିଲକାରୀମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଆର୍. ସୁନ୍ଦରବର୍ଦ୍ଧନ, ଶିବାଜୀ ଏମ୍. ଯାଦବ ଏବଂ ହିମାଂଶୁ ଗୁପ୍ତା ।

ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ସଞ୍ଜୟ କେ. ଭିଜେନ୍, ଏ.ଏସ୍. ଭାସ୍କେ, ସୁଶ୍ରୀ ଭି.ଡି. ଖାନ୍ନା, (ଅନୁପସ୍ଥିତ) ଏବଂ ସୁଶ୍ରୀ ମଞ୍ଜୁଳା ଗୁପ୍ତା ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଏହି ରାୟ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଧର୍ମାଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

ବର୍ତ୍ତମାନର ଅପିଲକାରୀମାନେ, ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ରାଜ୍ୟର କୋଙ୍କାପୁର ଜିଲ୍ଲା ଅନ୍ତର୍ଗତ କାଗଲ୍ ସ୍ଥିତ କନିଷ୍ଠ ବିଭାଗ ଦେଖାନୀ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଅଦାଲତରେ ଦାୟର ହୋଇଥିବା ଏକ ଭାଗବଣ୍ଟା ମକଦ୍ଦମାରେ ବିଚାରଣ ଅଦାଲତଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ପ୍ରତିବାଦୀ ଥିଲେ । ମୃତ ବାଦୀ [ଯାହାଙ୍କର ବର୍ତ୍ତମାନ ଏଠାରେ ଉତ୍ତରଦାତା ଭାବେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ଆଇନଗତ ପ୍ରତିନିଧିମାନେ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରୁଛନ୍ତି] ନିଜ ପରିବାରର ପୂର୍ବତନ ଷତନ କିମ୍ବା ଜନାମ ଜମିର ଭାଗବଣ୍ଟା ପାଇଁ ଦାୟର କରିଥିବା ମକଦ୍ଦମାକୁ ବିଚାରଣ ଅଦାଲତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଖାରଜ କରିଦିଆଯାଇଥିଲା । ପ୍ରଥମ ଅପିଲୀୟ ଅଦାଲତ ଏକ ବିପରୀତ ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରି ବାଦୀଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ମକଦ୍ଦମାଟିକୁ ଡିକ୍ରି କରିଥିଲେ ଏବଂ ଦ୍ୱିତୀୟ ଅପିଲ ଶୁଣାଣି ସମୟରେ ମାନ୍ୟବର ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହାକୁ କାଏମ ରଖିବା ସହ ମକଦ୍ଦମା ଜମିରେ ବାଦୀଙ୍କର 1/3 (ଏକ-ତୃତୀୟାଂଶ) ଅଂଶର ଭାଗବଣ୍ଟା ଅଧିକାରକୁ

ସ୍ୱୀକୃତି ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି । ଏକ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ଡିକ୍ରି ଜାରି କରିବା ଏବଂ ପୃଥକ ଦଫ୍ତର ପ୍ରଦାନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଏକ ପ୍ରାଥମିକ ଡିକ୍ରି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଛି ।

ବାଦୀ/ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଭାଗବତ୍ତା ଡିକ୍ରିକୁ ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଆପଣି କରୁଛନ୍ତି, ମାତ୍ର ଏହି ମାନ୍ୟବର ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦୁଇ ଜଣିଆ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କ ଖଣ୍ଡପୀଠ ଦ୍ୱାରା ‘କାଲଗୋଷ୍ଟା ବାବଗୋଷ୍ଟା ପାଟିଲ୍ ବନାମ ବାଲଗୋଷ୍ଟା କାଲଗୋଷ୍ଟା ପାଟିଲ୍ ଇତ୍ୟାଦି, AIR (1989) SCC 1042’ ମାମଲାରେ ଏବଂ ତିନି ଜଣିଆ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କ ନ୍ୟାୟପୀଠଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ‘ଆନାସାହେବ ବାପୁସାହେବ ପାଟିଲ୍ ବନାମ ବଲ୍ଲେଞ୍ଜ, [1995] 2 SCC 543’ ମାମଲାରେ ସ୍ଥିରୀକୃତ ହୋଇଥିବା ଆଇନଗତ ସ୍ଥିତିକୁ ସେ ଅସ୍ୱୀକାର କରୁନାହାନ୍ତି । ଏହି ମାନ୍ୟବର ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଉପରୋକ୍ତ ଦୁଇ ଜଣିଆ ଏବଂ ତିନି ଜଣିଆ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କ ନ୍ୟାୟପୀଠଙ୍କ ନିଷ୍ପତ୍ତିଗୁଡ଼ିକରେ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ପ୍ରତିପାଦିତ ହୋଇଛି ଯେ, ଜ୍ୟେଷ୍ଠାଧିକାର ପ୍ରଥା ଆଧାରରେ ବଂଶାନୁକ୍ରମିକ ଭାବେ ପରିବାରର ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ସଦସ୍ୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅଧିକୃତ ହୋଇ ରହିଥିବା ପୂର୍ବତନ ଜନାମ କିମ୍ବା ଝଡନ ଜମିଗୁଡ଼ିକ, ‘ବମ୍ବେ ପରଗଣା ଏବଂ କୁଲକର୍ଣ୍ଣି ଝଡନ ଉଲ୍ଲେଦ ଅଧିନିୟମ (60/1950)’ ଏବଂ ତତ୍ପରେ ‘ବମ୍ବେ ଅଧିସ୍ଥାନ ଗ୍ରାମ ଝଡନ ଉଲ୍ଲେଦ ଅଧିନିୟମ, 1958’ ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନ୍ତର୍ଗତ ଜନାମଦାରୀ କିମ୍ବା ଝଡନଦାରୀ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଉଲ୍ଲେଦ ପରେ ଏବଂ ସେହି ଶ୍ରେଣୀର ଜମିଗୁଡ଼ିକୁ ଝଡନଦାର କିମ୍ବା ଜନାମଦାରଙ୍କୁ ପୁନଃ-ମଞ୍ଜୁର କରାଯିବା ପରେ, ଝଡନଦାର କିମ୍ବା ଜନାମଦାରଙ୍କ ପରିବାରର ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବିଭାଜନଯୋଗ୍ୟ (ଭାଗବତ୍ତା ଯୋଗ୍ୟ) ସମ୍ପତ୍ତିରେ ପରିଣତ ହୋଇଥାଏ । ଉପରୋକ୍ତ ‘ଆନାସାହେବ ବାପୁସାହେବ ପାଟିଲ୍’ ମାମଲାରେ ତିନି ଜଣିଆ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କ ନ୍ୟାୟପୀଠଙ୍କ ରାୟରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ଆଇନର ନିମ୍ନଲିଖିତ ବିବୃତିକୁ ଦେଖନ୍ତୁ:-

“ସମ୍ପତ୍ତିର ଉତ୍ତରାଧିକାରକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ କରୁଥିବା ବଂଶାନୁକ୍ରମିକ ଜ୍ୟେଷ୍ଠାଧିକାର ପ୍ରଥା, 1958 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 4 ଅନ୍ତର୍ଗତ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ, କାରଣ ଏହା ଝଡନର ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସଦୃଶ ଅଟେ ଯାହା ଉକ୍ତ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 4 ଦ୍ୱାରା ରଦ୍ଦ ହୋଇସାରିଛି । ତେଣୁ, ଏହା ସ୍ଥିର କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଯଦି ଝଡନ ପରିବାରଗୁଡ଼ିକର ଝଡନ ସମ୍ପତ୍ତି ଉପରେ ବଂଶାନୁକ୍ରମିକ ଅଧିକାର ରହିଥିଲା, ତେବେ ସେଭଳି ଉତ୍ତରାଧିକାର ପରିବାରର ସମସ୍ତ ସଦସ୍ୟଙ୍କ କଲ୍ୟାଣ ବା ସ୍ୱାର୍ଥ ସିଦ୍ଧି ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବ, ଯେହେତୁ ଉକ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତି ପରିବାରର ଅଟେ ଏବଂ ଝଡନ ପରିବାରର ସେହି ସମସ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ଯେଉଁମାନଙ୍କର ଏଭଳି ଝଡନ ସମ୍ପତ୍ତି ଉପରେ

ବଂଶାନୁକ୍ରମିକ ଅଧିକାର ଥିଲା, ସେମାନେ ଓତନ ଅଧିନିୟମ ଅନ୍ତର୍ଗତ ‘ସେହି ସମାନ ଓତନର ଓତନଦାର’ ବୋଲି ଅଭିହିତ ହେବାର ଅଧିକାରୀ ଥିଲେ । ହିନ୍ଦୁ ଯୌଥ ପରିବାରର ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କୁ ତତ୍କାଳୀନ ଓତନଦାରଙ୍କ ସହିତ ଓତନ ଜମିର ଅଂଶୀଦାର ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ, ଉକ୍ତ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 4 ଅନ୍ତର୍ଗତ ଓତନଦାରଙ୍କୁ ଜମିର ପୁନଃ-ମଞ୍ଜୁରୀ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ସମଗ୍ର ହିନ୍ଦୁ ଯୌଥ ପରିବାରର ହିତ ବା କଲ୍ୟାଣ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବ । ଏହି ମାନ୍ୟବର ନ୍ୟାୟାଳୟ ‘ଲକ୍ଷ୍ମୀବାଇ ସଦାଶିବ ଦାତେ ବନାମ ଗଣେଶ ଶଙ୍କର ଦାତେ’ ମାମଲାରେ ବମ୍ବେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ନ୍ୟାୟପୀଠଙ୍କ ରାୟକୁ ଏବଂ ‘ଘୋଷ୍ଟି ବିଠୋବା କୋଲି ବନାମ ମହାଦେବ ଦଗଡୁ କୋଲି’ ମାମଲାରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ଅନ୍ୟ ଏକ ରାୟକୁ କାଏମ ରଖୁଛନ୍ତି । ବାବଗୋଷ୍ଠୀ ମାମଲାରେ ଦୁଇ ଜଣିଆ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କ ଖଣ୍ଡପୀଠଙ୍କ ରାୟକୁ ରଦ୍ଦ କରାଯାଇଥିଲା ।”

ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରଥମ ଯୁକ୍ତି ହେଉଛି ଯେ - ମୂଳ ମୃତ ବାଦୀ ବାପୁ କୋୟସା ପାଟିଲ୍, ପ୍ରଥମ ଓତନଦାର ଥିବା ମୁଖ୍ୟ ପୂର୍ବପୁରୁଷ ସୂର୍ଯ୍ୟାଜୀଙ୍କ ସହିତ ନିଜର ସମ୍ପର୍କ ପ୍ରମାଣ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲେ, ତେଣୁ ଏକ-ତୃତୀୟାଂଶ ପରିମାଣର ଭାଗବଣ୍ଟା ପାଇଁ ତାଙ୍କର ଦାବିକୁ ବିଚାରଣ ଅଦାଲତ ଯଥାର୍ଥ ଭାବେ ନାକତ କରିଦେଇଥିଲେ ।

ମୂଳ ପୂର୍ବପୁରୁଷ ସୂର୍ଯ୍ୟାଜୀଙ୍କ ସହିତ ପକ୍ଷମାନଙ୍କର ସମ୍ପର୍କ ପ୍ରମାଣ କରିବା ପାଇଁ ମକଦ୍ଦମାରେ ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ବଂଶାବଳୀର ସଠିକତା ଉପରେ ସମ୍ପର୍କର ପ୍ରଶ୍ନ ଏବଂ ବିବାଦ, ମୂଳତଃ ଏକ ତଥ୍ୟଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ଅଟେ । ବାଦୀଙ୍କ ମକଦ୍ଦମାକୁ ଖାରଜ କରିବା ସମୟରେ ବିଚାରଣ ଅଦାଲତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ନିଷ୍ପତ୍ତି ସହିତ ଏକ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଲିପିବଦ୍ଧ କରିଛନ୍ତି ଯେ, ବଂଶାବଳୀ (ପ୍ରଦର୍ଶ-71) ରେ ସୂର୍ଯ୍ୟାଜୀଙ୍କ ପୁତ୍ରମାନଙ୍କର ସେହି ଶାଖା ଦର୍ଶାଯାଇ ନାହିଁ, ଯେଉଁଥିରେ ବାଦୀ ନିଜେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ବୋଲି ଦାବି କରୁଛନ୍ତି ଏବଂ ତାହା 1945 ମସିହାର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ଉପସ୍ଥାପିତ କରାଯାଇଥିଲା । ପ୍ରଥମ ଅପିଲୀୟ ଅଦାଲତ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ପରସ୍ପର ବିରୋଧୀ ବଂଶାବଳୀଗୁଡ଼ିକର ସଠିକତା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିବାଦର ପୂଜ୍ୟାନୁପୂଜ୍ୟ ସମୀକ୍ଷା କରିଥିଲେ ଏବଂ ସବୁଠାରୁ ପୁରୁଣା ବଂଶାବଳୀ ପ୍ରଦର୍ଶ (ପ୍ରଦର୍ଶ-69) ଉପରେ ଭରସା କରିବାକୁ ବାଛିଥିଲେ, ଯାହା 05.1.1874 ରେ ସୂର୍ଯ୍ୟାଜୀଙ୍କ ପରିବାରର ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ସମ୍ପର୍କକୁ ସ୍ପଷ୍ଟ କରେ । ସେହି ବଂଶାବଳୀରେ ବାଦୀଙ୍କ ଶାଖା ସମେତ ସୂର୍ଯ୍ୟାଜୀଙ୍କ ପୁତ୍ରମାନଙ୍କର ସମସ୍ତ ଶାଖା ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା । ଏହିପରି ଭାବେ, ଅଦାଲତଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ବିଭିନ୍ନ ସମୟର

ତିନୋଟି ବଂଶାବଳୀ ପ୍ରଦର୍ଶ (ପ୍ରଦର୍ଶ-67, 69 ଏବଂ 71) ଥିଲା ଏବଂ ଅଦାଲତ ଏହି ନିଷ୍ପତ୍ତିରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲେ ଯେ, ବାଦୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିବା ବଂଶାବଳୀ ପ୍ରଦର୍ଶ-71 କୁ ପ୍ରାମାଣିକ ବୋଲି ଗ୍ରହଣ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ, କାରଣ ଏହା 1870 ଏବଂ 1874 ମସିହାର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ବଂଶାବଳୀରୁ ସମର୍ଥନ ଲାଭ କରୁଛି ।

ସାକ୍ଷ୍ୟର ଉପରୋକ୍ତ ଆଲୋଚନାକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ଵିତୀୟ ଅଫିଲରେ ବିଧିବଦ୍ଧ ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ସେହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଅଫିଲୀୟ ଅଦାଲତଙ୍କ ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ସମର୍ଥନ କରାଯାଇଛି । ଉପରୋକ୍ତ କାରଣଗୁଡ଼ିକ ଯୋଗୁଁ, ସମ୍ପର୍କର ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ତଥ୍ୟଗତ ନିଷ୍ପତ୍ତିର ସଠିକତା ଉପରେ ଆପଣ ଉଠାଇବା ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଉତ୍କଳ ନୁହେଁ । ପ୍ରଥମ ଅଫିଲୀୟ ଅଦାଲତ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଭରସା କରାଯାଇଥିବା ବଂଶାବଳୀର ସାକ୍ଷ୍ୟ, ସାକ୍ଷ୍ୟ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 30 (5) ଏବଂ ଧାରା 50 ଅଧୀନରେ ସମ୍ପର୍କ ପ୍ରମାଣ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଏବଂ ଗ୍ରହଣଯୋଗ୍ୟ ଅଟେ ।

ଅଫିଲକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଏହାପରେ ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ, ନିମ୍ନ ଅଦାଲତଗୁଡ଼ିକ ଭାଗବତ୍ତା ମକଦ୍ଦମାକୁ ଏହି ଆଧାରରେ ଖାରଜ କରିଦେବା ଉଚିତ ଥିଲା ଯେ ଏହା ତମାଦି ହୋଇଯାଇଥିଲା, କାରଣ ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କର ସ୍ଵତ୍ଵ-ପୂର୍ବାଧିକାରୀମାନେ ଜମି ଉପରେ ନିଜର ପ୍ରତିକୂଳ ଦଖଲ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିସାରିଥିଲେ । ଏହି ଯୁକ୍ତିର ସମର୍ଥନରେ, ଏହା ଦର୍ଶାଯାଇଛି ଯେ ନିମ୍ନ ଅଦାଲତଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ଵାରା ସବୁଠାରୁ ଗୁରୁତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ ଦଲିଲକୁ ଅଣଦେଖା କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହାକି ତତ୍କାଳୀନ କୋଙ୍କାପୁର ରିଆସତର ରେଜେନ୍ସି ଅଦାଲତଙ୍କ 30 ମାର୍ଚ୍ଚ, 1945 ତାରିଖର ଆଦେଶ [ପ୍ରଦର୍ଶ-68] ଅଟେ । ତତ୍କାଳୀନ କୋଙ୍କାପୁର ରିଆସତର ରେଜେନ୍ସି ଅଦାଲତଙ୍କ ଆଦେଶ ରାଜସ୍ଵ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ଅଫିଲରେ ପାରିତ ହୋଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ବାଦୀଙ୍କ ସ୍ଵତ୍ଵ-ପୂର୍ବାଧିକାରୀମାନେ ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କ ସ୍ଵତ୍ଵ-ପୂର୍ବାଧିକାରୀଙ୍କ ଓତନଦାର ମାନ୍ୟତା ଦାବିକୁ ବିରୋଧ କରିଥିଲେ । ଓତନଦାର ମାନ୍ୟତା ପାଇଁ ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କ ସ୍ଵତ୍ଵ-ପୂର୍ବାଧିକାରୀଙ୍କ ଦାବି ହରିଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ତାଙ୍କର ପୋଷ୍ୟପୁତ୍ର ଗ୍ରହଣ ଆଧାରରେ ଥିଲା, ଯିଏ କି ମୂଳ ଓତନଦାର ସୂର୍ଯ୍ୟାଜୀଙ୍କ ପୁତ୍ରମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ଥିଲେ ।

ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଛି ଯେ ରେଜେନ୍ସି ଅଦାଲତଙ୍କ 30 ମାର୍ଚ୍ଚ, 1945 ତାରିଖର ଆଦେଶ ଦ୍ଵାରା ବାଦୀଙ୍କ ସ୍ଵତ୍ଵ-ପୂର୍ବାଧିକାରୀଙ୍କ ଆପଣିକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ

ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କ ସ୍ୱତ୍ୱ-ପୂର୍ବାଧିକାରୀଙ୍କୁ ଓତନଦାର ଭାବେ ସ୍ୱୀକୃତି ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଏହିପରି ଭାବେ, ତତ୍କାଳୀନ ଓତନଦାର ବିବାଦୀୟ ଜମିଗୁଡ଼ିକର ଦଖଲକୁ ଆସିଥିଲେ ଏବଂ ଏହିପରି ଭାବେ ବାଦୀଙ୍କ ସ୍ୱତ୍ୱ-ପୂର୍ବାଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ଜମିରୁ ସ୍ଥଳ୍ପ ଭାବେ ବେଦଖଲ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହା ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଛି ଯେ 1945 ମସିହାରୁ ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କ ସ୍ୱତ୍ୱ-ପୂର୍ବାଧିକାରୀଙ୍କ ଦଖଲ ଏହିପରି ଭାବେ ପ୍ରତିକୂଳ ଥିଲା ଏବଂ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପତ୍ର ଦ୍ୱାରା ସ୍ୱତ୍ୱରେ ପରିଣତ ହୋଇଥିଲା । ତେଣୁ, ପ୍ରତିବାଦୀମାନେ ପ୍ରତିକୂଳ ଦଖଲ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିଥିବା ଆଧାରରେ ଭାଗବତ୍ତା ମକଦ୍ଦମାକୁ ଖାରଜ କରି ବିଚାରଣ ଅଦାଲତ ସଠିକ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଥିଲେ ।

ଆମେ ଦେଖିବାକୁ ପାଉଛୁ ଯେ, ପ୍ରତିକୂଳ ଦଖଲ ଦ୍ୱାରା ସ୍ୱତ୍ୱ ଦାବି କରୁଥିବା ଆଇନଗତ ଯୁକ୍ତିରେ ଏକ ଗୁରୁତର ତ୍ରୁଟି ରହିଛି । ତତ୍କାଳୀନ ଓତନଦାର କିମ୍ବା ଇନାମଦାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ରଖାଯାଇଥିବା ବିବାଦୀୟ ଜମିଗୁଡ଼ିକ ତତ୍କାଳୀନ ପ୍ରଚଳିତ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ଅବିଭାଜ୍ୟ ଥିଲା । ପରିବାରର ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଓତନଦାର ମାନ୍ୟତା ପାଇଁ ଚାଲିଥିବା ପାରସ୍ପରିକ ବିବାଦ 30 ମାର୍ଚ୍ଚ, 1945 ତାରିଖର ରେଜେନ୍ସି ଅଦାଲତଙ୍କ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ସମାପ୍ତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଏହାର ଏକମାତ୍ର ପରିଣାମ ଏହା ଥିଲା ଯେ, ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କ ସ୍ୱତ୍ୱ-ପୂର୍ବାଧିକାରୀଙ୍କୁ ଜ୍ୟେଷ୍ଠାଧିକାର ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ମୂଳ ଓତନଦାରଙ୍କ ପରିବାରର ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ସଦସ୍ୟ ଭାବରେ ଓତନଦାର ରୂପେ ଜମି ଦଖଲ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଓତନ କିମ୍ବା ଇନାମର ଉଚ୍ଛେଦ ପରେ ଏବଂ ଯେତେବେଳେ ଓତନଦାରଙ୍କୁ ଜମିର ପୁନଃ-ମଞ୍ଜୁରୀ କରାଗଲା, ସେତେବେଳେ ସମ୍ପତ୍ତିଗୁଡ଼ିକ ତତ୍କାଳୀନ ଓତନଦାରଙ୍କ ଯୌଥ ପରିବାରର ସମଗ୍ର ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ନିକଟକୁ ଫେରିଆସିଲା ଏବଂ ସେ ତା'ପରେ ପରିବାର ପାଇଁ ଏବଂ ପରିବାର ପକ୍ଷରୁ ସେହି ଜମି ଦଖଲ କରିଥିଲେ । ଓତନଦାରଙ୍କୁ ଏପରି ପୁନଃ-ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇଥିବା ଜମିଗୁଡ଼ିକ ଓତନଦାରଙ୍କ ପରିବାରକୁ ଫେରସ୍ତ କରାଯାଇଥିବା ସମ୍ପତ୍ତିରେ ପରିଣତ ହେଲା ଏବଂ ବିଭାଜନଯୋଗ୍ୟ ହେଲା । ଇନାମ ଏବଂ ଓତନର ଉଚ୍ଛେଦ ଏବଂ ଓତନଦାରଙ୍କୁ ସେହି ଜମିଗୁଡ଼ିକର ପୁନଃ-ମଞ୍ଜୁରୀ ପରେ, 30 ମାର୍ଚ୍ଚ, 1945 ରେ ରେଜେନ୍ସି ଅଦାଲତଙ୍କ ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ଓତନଦାର ଭାବେ ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କ ସ୍ୱତ୍ୱ-ପୂର୍ବାଧିକାରୀଙ୍କ ଦଖଲକୁ ପରିବାରର ଅନ୍ୟ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ପ୍ରତିକୂଳ ବୋଲି ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏହିପରି ଭାବେ ପୁନଃ-ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇଥିବା ଇନାମ ଏବଂ ଓତନ ଜମିଗୁଡ଼ିକ ଓତନଦାରଙ୍କ ସମଗ୍ର ପରିବାରର କଲ୍ୟାଣ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହେଲା ଏବଂ କେବଳ ତାହା ପରେ ହିଁ ସେଗୁଡ଼ିକ ବିଭାଜନଯୋଗ୍ୟ ହେଲା । ଇନାମ ଏବଂ ଓତନର ଉଚ୍ଛେଦ ପରେ ଜମିଗୁଡ଼ିକ

ଓଡ଼ିଶା ପରିବାରକୁ ଫେରିବା ପରେ, ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କ ପ୍ରତିକୂଳ ଦଖଲ ଅନୁମାନ କରିବା ପାଇଁ ନିମ୍ନସ୍ଥ ଦୁଇଟି ଅଦାଲତ ନଥିପତ୍ରରେ କୌଣସି ସାକ୍ଷ୍ୟ ପାଇନାହାନ୍ତି । ଭାଗବତ୍ସାର ଅଧିକାର କେବଳ ସେତେବେଳେ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିଲା, ଯେତେବେଳେ ବାଦୀ ଏକ ସୂଚନା ମାଧ୍ୟମରେ ଭାଗବତ୍ସା ଦାବି କରିଥିଲେ । ମକଦ୍ଦମାଟି ତା'ପରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ତମାଦି ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ଦାୟର କରାଯାଇଥିଲା । ପ୍ରତିକୂଳ ଦଖଲ ଏବଂ ତମାଦି ଉପରେ ଆଧାରିତ ସମାନ ଯୁକ୍ତିକୁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଏକ ତିନି ଜଣିଆ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କ ନ୍ୟାୟପୀଠ *ଆନାସାହେବ ବାପୁସାହେବ ପାଟିଲ* (ଉପୋରକ୍ତ) ମାମଲାରେ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ସେଥିରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଥିବା ନିମ୍ନଲିଖିତ ଆଇନଗତ ଛିତି ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଥିବା ଯୁକ୍ତିର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଉତ୍ତର ଦିଏ:-

“ପରିବାରର ଜଣେ ସଦସ୍ୟଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପରିବାରର ସମ୍ପତ୍ତିର ଦଖଲ ଅନ୍ୟ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ପ୍ରତିକୂଳ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ, ବରଂ ତାହା ନିଜ ପାଇଁ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ବୋଲି ଗ୍ରହଣ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ । ତେଣୁ, ଜଣକର ଦଖଲ ହେଉଛି ସମସ୍ତଙ୍କର ଦଖଲ । ପ୍ରତିକୂଳ ଦଖଲ ଦର୍ଶାଉଥିବା ସଦସ୍ୟଙ୍କ ଉପରେ ନିଜ ଦଖଲର ପ୍ରତିକୂଳ ପ୍ରକୃତି ପ୍ରମାଣ କରିବାର ଗୁରୁ ଦାୟିତ୍ଵ ରହିଛି, ଯାହାକି ସକାରାତ୍ମକ ଭାବେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାକୁ ହେବ ଯେ ଅନ୍ୟ ସଦସ୍ୟଙ୍କ ଜ୍ଞାତସାରରେ ସେ ନିଜର ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ସ୍ଵତ୍ତ୍ଵ ଜାହିର କରିଥିଲେ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ସଦସ୍ୟମାନେ ସମ୍ପତ୍ତି ଉପଭୋଗ କରିବାରୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ବଞ୍ଚିତ ଥିଲେ ଏବଂ ଏପରି ପ୍ରତିକୂଳ ଦଖଲ ବୈଧାନିକ ଅବଧି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜାରି ରହିଥିଲା । ଖଜଣା ଏବଂ ରାଜସ୍ଵ ଆଦାୟ ପାଇଁ ପରିବାରର ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଭ୍ରାତାଙ୍କ ନାମରେ ହୋଇଥିବା ମାଲିକାନା ପରିବର୍ତ୍ତନ, ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ କୌଣସି ଶତ୍ରୁତାପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରମାଣ କରେ ନାହିଁ । ଭାଗବତ୍ସା ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରିବା ପାଇଁ ବାଦୀଙ୍କ ଅଧିକାର ଅଧିନିୟମ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ଏବଂ ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଧାରା 5 ର ଉପ-ଧାରା (1) ଅଧୀନରେ ପୁନଃ-ମଞ୍ଜୁରୀ କରାଯିବା ପରେ ଉତ୍ତର ହୋଇଥିଲା । ତେଣୁ, ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କୁ ଏହା ଦାବି ଏବଂ ପ୍ରମାଣ କରିବାକୁ ହେବ ଯେ ପୁନଃ-ମଞ୍ଜୁରୀ ପରେ, ସେ ବାଦୀଙ୍କ ଜ୍ଞାତସାରରେ ଅର୍ଜି କରାଯାଇଥିବା ଘୋଷିତ ସମ୍ପତ୍ତି ଉପରେ ନିଜର ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ଅଧିକାର, ସ୍ଵତ୍ତ୍ଵ ଏବଂ ସ୍ଵାର୍ଥ ଜାହିର କରିଥିଲେ ଏବଂ ଶେଷୋକ୍ତ (ବାଦୀ) ଅଧିକାରର ସେହିପରି ଶତ୍ରୁତାପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରୟୋଗକୁ ନୀରବରେ ସ୍ଵୀକାର

କରିଥିଲେ ଏବଂ ସମଗ୍ର 12 ବର୍ଷର ବୈଧାନିକ ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ବାଧାବିଘ୍ନ ବିନା ସେହି ଶତ୍ରୁତାପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଦାବିରେ ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କୁ କ୍ରମାଗତ ଭାବେ ସମ୍ପତ୍ତିର ଦଖଲ ଏବଂ ଉପଭୋଗରେ ରହିବାକୁ ଅନୁମତି ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ବାଦୀ ସେଥିରେ ନିଷ୍ପିନ୍ନ ରହିଥିଲେ ।”

ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ତା’ପରେ କେତେକ ବୈଷୟିକ ଆଧାର ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ । ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଛି ଯେ, ଯେହେତୁ ଉକ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦେଖାନୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତାର ଧାରା 100 ର ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଇନଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ଗଠନ କରିନାହାନ୍ତି, ତେଣୁ ସନ୍ତୋଷ ହଜାରୀ ବନାମ ଆଇନଗତ ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କ ଜରିଆରେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ତିୱାରୀ (ମୃତ), [2001] 3 SCC179 ମାମଲାରେ ଦେଖାନୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତାର ଧାରା 100 ର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ପରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଉଥିବା ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁସାରେ, ଏହି ମାମଲାକୁ ନୂତନ ନିଷ୍ପତ୍ତି ପାଇଁ ପୁନଃପ୍ରବେଶ କରାଯିବା ଉଚିତ ।

ଅପିଲ ଅଧୀନରେ ଥିବା ରାୟରୁ ଆମେ ଦେଖିବାକୁ ପାଉଛୁ ଯେ, ଉକ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିଜ ରାୟର ମୁଖ୍ୟ ଭାଗରେ ଉତ୍ତର ପାଇଁ ଦୁଇଟି ପ୍ରଶ୍ନ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ନିମ୍ନମତେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଛନ୍ତି:-

“ପ୍ରଥମତଃ, ବାଦୀ-ଉତ୍ତରଦାତା ନିଜର ସମ୍ପର୍କ (ବଂଶାବଳୀରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଅନୁଯାୟୀ) ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିଛନ୍ତି କି ଏବଂ ଦ୍ୱିତୀୟତଃ, ବାଦୀ ଭାଗବତ୍ତା ଦାବି କରିବାକୁ ହକଦାର କି?”

ଆମ ମତରେ, ଉକ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ପର୍କ ଏବଂ ପ୍ରତିକୂଳ ଦଖଲ ଉପରେ ସେମାନଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ଯୁକ୍ତିଗୁଡ଼ିକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ ଏହି ଦୁଇଟି ପ୍ରଶ୍ନର ସ୍ପଷ୍ଟ ଏବଂ ସୁଗମ ଉତ୍ତର ଦେଇଛନ୍ତି । ତେଣୁ, ଆମେ ଦେଖିବାକୁ ପାଉଛୁ ଯେ ଏଠାରେ ଦେଖାନୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତାର ଧାରା 100 ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ଯଥେଷ୍ଟ ଅନୁପାଳନ ହୋଇଛି ଏବଂ ପୁନଃପ୍ରବେଶ ପାଇଁ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରାର୍ଥନା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ଆଧାରହୀନ ଅଟେ । ଉକ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଦ୍ୱିତୀୟ ଅପିଲ ଅଧୀନରେ ଥିବା 1977 ମସିହାର ମକଦ୍ଦମାଟି 1990 ମସିହାରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ହୋଇଥିଲା । ଆମେ ପକ୍ଷମାନଙ୍କୁ ଉତ୍ତର ହୋଇଥିବା କିମ୍ବା ଉକ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଉତ୍ତର ହୋଇପାରୁଥିବା ସମସ୍ତ ଆଇନଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ଶୁଣାଣିର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସୁଯୋଗ ଦେଇଛୁ । ଏଭଳି ପରିସ୍ଥିତିରେ

ଦ୍ୱିତୀୟ ଅପିଲର ନୂତନ ନିଷ୍ପତ୍ତି ପାଇଁ ମାମଲାକୁ ପୁନଃପ୍ରେରଣ କରିବାକୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନାବଶ୍ୟକ ଅଟେ ।

ଶେଷରେ, ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଛି ଯେ, ବିଚାରଣ ଅଦାଲତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମକଦ୍ଦମା ଖାରଜ କରାଯିବା ବିରୁଦ୍ଧରେ ମୂଳ ବାଦୀଙ୍କର ସମସ୍ତ ଆଇନଗତ ପ୍ରତିନିଧି ଅପିଲ ଦାୟର କରିନଥିଲେ । ଦେଝାନୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତାର ଆଦେଶ 41 ନିୟମ 4 ଅନୁଯାୟୀ, ଡିକ୍ରି ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅପିଲ କରୁଥିବା କେବଳ କେତେକ ବାଦୀଙ୍କ ଅନୁରୋଧ କ୍ରମେ ଅପିଲୀୟ ଅଦାଲତ ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ବିଚାରଣ ଅଦାଲତଙ୍କ ରାୟକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିପାରି ନଥାନ୍ତେ ।

ଏହି ଯୁକ୍ତିର କୌଣସି ଆଧାର ନାହିଁ । ଏକ ଭାଗବତ୍ତା ମକଦ୍ଦମାରେ, ବାଦୀ ଏବଂ ପ୍ରତିବାଦୀମାନେ ସମାନ ମାନ୍ୟତା ବିଶିଷ୍ଟ ପକ୍ଷ ଅଟନ୍ତି । ଯଦି ଅଦାଲତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଭାଗବତ୍ତାର ଅଧିକାରକୁ ସ୍ୱୀକୃତି ଏବଂ କାଏମ ରଖାଯାଇଛି, ତେବେ କେବଳ କେତେକ ବାଦୀ ଅପିଲ କରିଥିଲେ ଏବଂ ସମସ୍ତେ କରିନଥିଲେ ବୋଲି ଅଦାଲତ କ୍ଷମତାହୀନ ନଥିଲେ । ଏହା ଦେଝାନୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତାର ଆଦେଶ 41 ନିୟମ 33 ସହିତ ପଠିତ ଆଦେଶ 41 ନିୟମ 4 ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରୟୋଗ କରିପାରିଥାନ୍ତା । ଆଦେଶ 41 ନିୟମ 4 ର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି ମକଦ୍ଦମାର ଯେକୌଣସି ଜଣେ ପକ୍ଷଙ୍କୁ ଅପିଲରେ ସେତେବେଳେ ପ୍ରତିକାର ପ୍ରଦାନ କରିବା, ଯେତେବେଳେ ଅପିଲ କରାଯାଇଥିବା ଡିକ୍ରିଟି ତାଙ୍କର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର ଏକ ମିଳିତ ଆଧାର ଉପରେ ଆଧାରିତ ହୋଇଥାଏ । ଏଭଳି ଏକ ଅପିଲରେ ଅଦାଲତ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ସହିତ ସମାନ ସ୍ୱାର୍ଥ ରଖୁଥିବା ସମସ୍ତ ପକ୍ଷଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଡିକ୍ରିକୁ ଓଲଟାଇ ପାରିବେ କିମ୍ବା ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିପାରିବେ । [ଦେଖନ୍ତୁ *ରତନଲାଲ ବନାମ ଫାର୍ମ ଲାଲମାନ ଦାସ*, (1970) A.S.C.108; ଏବଂ *ଜୀବନ ନାଥ ବନାମ ଏମ୍.ପି. ରାଜ୍ୟ*, (1971) A.S.C. 742] ।

ଶେଷରେ, ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଛି ଯେ ମୂଳ ବାଦୀଙ୍କ ସମସ୍ତ ଆଇନଗତ ପ୍ରତିନିଧି ବିଚାରଣ ଅଦାଲତ ଦ୍ୱାରା ମକଦ୍ଦମା ଖାରଜ ବିରୋଧରେ ଅପିଲ କରିନଥିଲେ । ଦେଝାନୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା ର ଆଦେଶ 41 ନିୟମ 4 ଅନୁଯାୟୀ, ଅପିଲୀୟ ଅଦାଲତ କେବଳ କେତେକ ବାଦୀଙ୍କ ଅପିଲ ଆବେଦନ କ୍ରମେ ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ ବିଚାରଣ ଅଦାଲତଙ୍କ ରାୟକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିପାରିନଥାନ୍ତେ ।

ସଂହିତାର ଆଦେଶ 41 ନିୟମ 4, ଅପିଲ କରୁଥିବା ଜଣେ କିମ୍ବା କେତେକ ବାଦୀଙ୍କ ଅନୁରୋଧ କ୍ରମେ ଅପିଲୀୟ ଅଦାଲତଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଡିକ୍ରିକୁ ଓଲଟାଇବା ପାଇଁ ସକ୍ଷମ କରେ ଏବଂ ଅଦାଲତ ଅପିଲ କରିନଥିବା ବାଦୀମାନଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ମଧ୍ୟ ଏପରି କରିପାରିବେ । ଏକ ଅନିବାର୍ଯ୍ୟ ପରିଣାମ ସ୍ଵରୂପ, ଡିକ୍ରିର ସେଭଳି ଓଲଟାଇବା, ଅପିଲ କରିନଥିବା ବାଦୀମାନଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ତଥା ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କ ସ୍ଵାର୍ଥ ବିରୁଦ୍ଧରେ ହୋଇପାରେ । ଆଦେଶ 41 ନିୟମ 4 କୁ ଆଦେଶ 41 ନିୟମ 33 ସହିତ ପଢ଼ାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଆଦେଶ 41 ନିୟମ 33, ଅପିଲୀୟ ଅଦାଲତଙ୍କୁ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନ୍ୟାୟ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ସେଭଳି ଆଦେଶ କିମ୍ବା ଡିକ୍ରି ପାରିତ କରିବାକୁ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରେ ଯାହା ପାରିତ ହେବା ଉଚିତ ଥିଲା, ଯଦିଓ ଡିକ୍ରି ଦ୍ଵାରା ପ୍ରଭାବିତ ସମସ୍ତ ପକ୍ଷ ଅପିଲ କରିନଥାନ୍ତି ।

ତେଣୁ, ଆମ ମତରେ, ସଂହିତାର ଆଦେଶ 41 ନିୟମ 33 ସହିତ ପଠିତ ଆଦେଶ 41 ନିୟମ 4 ର ପ୍ରୟୋଗ କରି ଅପିଲୀୟ ଅଦାଲତ ଅପିଲ କରିନଥିବା ବାଦୀମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ପ୍ରତିକାର ପ୍ରଦାନ କରିପାରିଥାନ୍ତେ ଏବଂ ସମସ୍ତ ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଓ ସମସ୍ତ ବାଦୀଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଏକ ପ୍ରତିକୂଳ ଆଦେଶ ଦେଇପାରିଥାନ୍ତେ । ଏଭଳି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଏହି ଯୁକ୍ତି କରିବା ଉନ୍ନତ ନୁହେଁ ଯେ ବିଚାରଣ ଅଦାଲତଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପାରିତ ମକଦ୍ଦମା ଖାରଜର ଡିକ୍ରି, ଅପିଲ କରିନଥିବା ବାଦୀ ଏବଂ ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପାରସ୍ପରିକ ଭାବେ ଚୁଡ଼ାନ୍ତ ରୂପ ଧାରଣ କରିସାରିଥିଲା ।

ଉପରୋକ୍ତ ଆଲୋଚନାର ପରିଣାମ ସ୍ଵରୂପ, ଏହି ଅପିଲ ବିଫଳ ହେଉଛି ଏବଂ ଏତଦ୍ଵାରା ଏହାକୁ ଖର୍ଚ୍ଚ ସହିତ ଖାରଜ କରାଯାଉଛି ।

ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ପ୍ରାପ୍ୟ ଦେୟ ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଉ ।

ଏସ୍.କେ.ଏସ୍.

ଅପିଲ ଖାରଜ ହେଲା ।

ଅସ୍ଥୀକରଣ

“ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ” ।

ଭାଷାନ୍ତର :

ଅମରେଶ୍ୱର ମିଶ୍ର, ଅନୁବାଦକ,
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।